

Міністерство культури і туризму України
Київський Національний університет культури і мистецтв

Комп'ютерні технології і ресурси

за професійним спрямуванням

**Робоча навчальна програма
для студентів напрямку підготовки 6.020102
"Книгознавство. Бібліотекознавство. Бібліографія"**

Укладач: **Ярошенко Тетяна Олександрівна**, канд. істор.наук, доцент з наказу

Затверджено на засіданні кафедри книгознавства та бібліотекознавства КНУКіМ.
Протокол № 1 від 26 серпня 2009 р.

Рекомендовано до видання Головною Вченою Радою університету.
Протокол № 1 від 27 серпня 2009р.

Опис дисципліни та його предмета

Опис дисципліни та її предмета. *«Комп'ютерні технології і ресурси»* викладається на першому та другому році навчання в обсязі 4 кредитів і завершується заліком.

Програма навчального курсу передбачає розкрити теоретичні засади, організаційно-функціональне представлення, основні типи та види комп'ютерних ресурсів та технологій в галузі бібліотекознавства, книгознавства, документознавства; представити їх історичне становлення та сучасні тенденції розвитку; розкрити теоретичні засади, організаційно-функціональне представлення, основні принципи та технологічні процеси моделювання сучасних автоматизованих інформаційно-бібліотечних систем; подати характеристику основних сучасних АБІС. в т.ч. електронних бібліотек.

Вивчення курсу передбачає наявність базових знань в галузі інформатики та обчислювальної техніки.

Дисципліна є однією з базових в змісті бібліотечно-інформаційної освіти, бо використання комп'ютерних технологій в бібліотеках, інформаційних центрах тощо є обов'язковим для кожного фахівця. Необхідність підготовки фахівців для сфери інформаційних та телекомунікаційних галузей, які здатні орієнтуватися в питаннях комп'ютерних ресурсів та технологій, побудови АБІС, Інтернет-комплексів, типології та методики представлення ресурсів, моніторингу їх динаміки та тенденцій їх формування спричинили запровадження цієї дисципліни.

Головна **мета курсу** - підготовка майбутніх інформаційних фахівців до високоефективної професійної діяльності, в т.ч. в галузі роботи з новітніми комп'ютерними інформаційними технологіями та електронними ресурсами. **Завдання курсу** - розкрити основні поняття в галузі створення, використання, збереження та організації комп'ютерних технологій та ресурсів, дати навички їх проектування, виробити у студентів навички узагальнення та практичного використання отриманих знань.

Програма курсу ґрунтується на теоретичних дослідженнях з інформатики, циклу комп'ютерних наук, теорії комунікацій, бібліотекознавства, практичним даним у створенні та використанні комп'ютерних технологій та ресурсів. Застосовуються методи проблемного навчання, ділові ігри, моделювання ситуацій.

Лекційна частина курсу заснована на історії створення комп'ютерів та їх використання в бібліотеках, видавництвах, інформаційних центрах; на сучасному досвіді використання комп'ютерних технологій в бібліотеках; враховує досягнення вітчизняних та

зарубіжних бібліотек в автоматизації своїх технологій та комп'ютерному забезпеченні всіх видів діяльності сучасної бібліотеки.

Практичні заняття передбачаються на робочих місцях єдиної автоматизованої технології наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія» (АБІС ALEPH, Електронна бібліотека). Головною метою практичних завдань є знайомство студентів з функціонуючими автоматизованими бібліотечними технологіями та забезпечення можливості для студентів попрацювати на тій чи іншій ділянці реально працюючих комп'ютерних технологій.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен отримати знання:

- теоретичних та методологічних аспектів комп'ютерних технологій та ресурсів та їх значення для бібліотечно-інформаційної сфери

- історичних етапів розвитку та впровадження комп'ютерних технологій та ресурсів в роботу бібліотек, видавництва, інформаційних центрів тощо

- відповідний сучасний досвід в галузі

- основні етапи та технологія створення, використання, збереження та організації комп'ютерних технологій та ресурсів

- характеристика сучасних АБІС, застосування Інтернет-технологій, зокрема у створенні електронних бібліотек

Студент повинен вміти:

- проаналізувати основні етапи розвитку комп'ютерних технологій та їх значення для бібліотечно-інформаційної сфери

- здійснювати роботи у всіх модулях АБІС (комплектування, каталогізації, циркуляції, ОРАС, адміністративному тощо)

- провести дослідження щодо використання комп'ютерних ресурсів в бібліотеках та вміти аналізувати отримані дані

- здійснювати кваліфікований пошук інформації в глобальних комп'ютерних мережах

В структурі курсу виділено три модулі:

1. Загальні поняття комп'ютерних технологій та ресурсів.

Базові визначення. Класифікація. Комп'ютери та комп'ютерні технології в бібліотеках: історія, етапи впровадження, основи застосування.

2. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи: основи проектування та використання.

Інтегровані АБІС: організація та технологія. Комп'ютерні технології для окремих технологічних циклів роботи бібліотеки (комплектування та каталогізації бібліотечного

фонду, систем реєстрації користувачів, циркуляції (книговидачі), збору та аналізу статистики, систем захисту фондів, для адміністративно-управлінських рішень тощо) .

3. **ІнтернетЯнтрапет технології в бібліотеках.** WWW-технології. Електронні бібліотеки. Організація та управління електронними ресурсами.

Загальна кількість кредитів - 4.

Загальний обсяг курсу - 144 години, в т.ч аудиторних - 96, з них 12- лекційних, 84 - практичних, 48 - для самостійної роботи. Залік.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Навчальна дисципліна «Комп'ютерні технології і ресурси» оцінюється за модулі рейтинговою системою. Вона складається з 3-х модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальною системою.

Форми поточного контролю:

- усна відповідь;
- тестування;
- задачі;
- виконання практичних завдань
- конспектування самостійної роботи.

Модульний контроль: результат вивчення кожного модуля складає підсумок всіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль знань: залік проводиться у формі усної відповіді на питання.

Умови допуску студента до заліку:

- відсутність заборгованостей з практичних занять та письмових робіт;
- відсутність заборгованостей з модульної контрольної роботи;
- позитивні рейтингові бали за кожний модуль;
- стартовий рейтинг з трьох модулів не менше 40 балів.

Підсумкова оцінка:

За результатами вивчення курсу студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як сума оцінок з трьох модулів (стартовий рейтинг) та оцінки за залік за такою шкалою оцінювання:

	<i>Змісте вий модуль 1 (ЗМ¹)</i>	<i>Змісте вий модуль 2 (ЗМ²)</i>	<i>Зміст овий модуль 3 (ЗМ³)</i>	<i>Залік (КЗ)</i>	<i>Разом (підсумкова оцінка - ПО)</i>
Максимальна оцінка в балах	25	25	30	20	100

Максимальна кількість балів за три модулі (стартовий рейтинг) - 80 балів **Розрахунок підсумкової оцінки:**

$$ПО = ЗМ^1 + ЗМ^2 + ЗМ^3 + КЗ$$

Кожен студент має можливість накопичити максимальну кількість балів у межах кожного модуля, використовуючи різні способи *набуття* знань.

Бальна система оцінювання різних форм навчання студента в межах кожного модуля:

№ п/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 Заняття	Бали за всі заняття (максим.)
1.	Відвідування занять та участь в аудиторній роботі, конспектування лекцій	до 1	1 x 6 = 6
2.	Виконання практичних завдань:	до 5	10 x 5 = 50
3.	Конспектування матеріалів самостійної Роботи	до 1	1 x 9 = 9
4.	Модульна контрольна робота	до 5	5 x 3 = 15
5.	Залік	1	20
	Всього		100 балів

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка ECTS	Традиційна екзамен, оцінка	Традиційна залікова оцінка
95 < RD = 100	A - Відмінно	Відмінно	Зараховано
85 < RD ≤ 95	B - Дуже добре	Добре	
75 < RD ≤ 85	C - Добре	Задовільно	
65 < RD ≤ 75	D - Задовільно		
60 ≤ RD ≤ 65	E - Достатньо (задовольняє мінімальні критерії)		
40 ≤ RD < 60	FX - Незадовільно	Незадовільно	Не зараховано
RD < 40	F - Незадовільно (потрібна додаткова робота)	Не допущено	Не допущено

Тематичний план для студентів денної форми навчання

№ п/п	Назви модулів і тем	Всього	Види занять і розподіл годин		Форма контролю	
			Лекц. Практ. Семін. Самост.			
	Модуль 1. Загальні поняття комп'ютерних технологій та ресурсів.					
1.1.	Сучасні тенденції розвитку бібліотечно-інформаційних технологій. Історія, етапи впровадження, основи застосування комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках		2	10	Рейтингове опитування	
1.2.	Комп'ютери та комп'ютерні технології в бібліотеках: цілі, завдання, переваги. Класифікація. Базові визначення.		2	2	Рейтингове опитування	
1.3.	Використання комп'ютерів на робочих місцях бібліотеки в єдиному автоматизованому технологічному середовищі, (на прикладі різних бібліотек м.Києва)		16	4	Опитування	
	Всього	18	4	20	16	МКР
	Модуль 2. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи: основи проектування та використання.					
2.1.	Загальна характеристика АБІС як об'єкта моделювання. Система завдань АБІС. Основні принципи, стадії та етапи моделювання АБІС Організаційно-функціональне та формальне представлення Бібліотеки як об'єкта моделювання.		2	6	Рейтингове опитування	
2.2.	Комп'ютерні технології для окремих технологічних циклів роботи бібліотеки (комплектування та каталогізації бібліотечного фонду, систем реєстрації користувачів, циркуляції (книговидачі), збору та аналізу статистики, систем		2	30	10	Рейтингове опитування

	захисту фондів, для адміністративно-управлінських рішень тощо).					
	Всього	16	4	30	16	МКР
	Модуль 3. ИнтернетЯнтрапет технології в бібліотеках. WWW-технології. Електронні ббіліотеки. Організація та управління електронними ресурсами.					Рейтингове опитування
3.1.	Історія розвитку Интернет. Загальне та унікальне в технологіях. Интернет та Интрапет. Протоколи ИнтернетЯнтрапет. Базові служби та сервіси.		2		4	Рейтингове опитування
3.2.	Спеціальні служби та сервіси ИнтернетИнтрапет, орієнтовані на бібліотечні технології. Поняття про Z39.50				2	Рейтингове опитування
3.3.	Електронна бібліотека (ЕБ) як спеціалізована бібліотечна система: цілі та принципи побудови, класифікація, структура, етапи розвитку.		2	8	4	Рейтингове опитування
3.4.	Електронні ресурси: класифікація, типологія, технічні характеристики. Організація та управління			26	6	Рейтингове опитування
	Всього	26	4	34	16	МКР
	Всього	144	12	84	48	Залік /Іспит

Зміст дисципліни за модулями

Модуль 1. Загальні поняття комп'ютерних технологій та ресурсів.

Вступ.

Предмет, мета, завдання курсу. Зв'язок з іншими курсами та дисциплінами та галузями знань. Основні розділи курсу, їхня характеристика, послідовність вивчення питань. Знання, вміння та навички, які опанує студент при вивченні курсу. Форми навчальної роботи. Форми і методи самостійної роботи. Навчально-методичне забезпечення курсу.

Тема 1.1. Сучасні тенденції розвитку бібліотечно-інформаційних технологій.

Історія, етапи впровадження, основи застосування комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках

Інформаційне Суспільство та Суспільство знань: основні поняття, визначення, хронологія створення. Окінавська Хартія Глобального Інформаційного Суспільства. Роль бібліотек у творенні Інформаційного Суспільства. Рівень розвитку бібліотек як індикатор розвитку суспільства. Історія, етапи впровадження, основи застосування комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках. Основні тенденції розвитку автоматизованого бібліотечно-інформаційного середовища. Розвиток нових інформаційних технологій. Створення та розвиток інформаційного ринку (інформаційні продукти та послуги). Корпоративність як неминучий механізм розробки АБІС та бібліотечної взаємодії. Тенденції розвитку бібліотечно-інформаційної інфраструктури та становлення нормативно-правової бази.

Запитання для самоперевірки:

1. Що означає Індекс Інформаційного Суспільства? Які країни досягли рівня ІС?
2. Які основні чотири етапи впровадження комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках?
2. В чому суть функцій сучасної Бібліотеки в зв'язку з впровадженням новітніх інформаційних технологій?
4. Які тенденції сучасного розвитку бібліотечно-інформаційної інфраструктури в світі та в Україні?

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.

Література: 1,2,4, 8, 18, 27, 38, 52, 55, 62

Тема 1.1. Сучасні тенденції розвитку бібліотечно-інформаційних технологій.

Історія, етапи впровадження, основи застосування комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках: Рейтингове опитування.

План.

1. Генезис поняття "Інформаційне Суспільство".

2. Аналіз терміносистеми „АБІС”
3. Історія, етапи впровадження, основи застосування комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках світу та України
3. Основні тенденції розвитку автоматизованого бібліотечно-інформаційного середовища в світі та в Україні.

Тема 1.2. Комп'ютери та комп'ютерні технології в бібліотеках: цілі, завдання, переваги. Класифікація. Базові визначення.

Класифікація методів та засобів сучасних комп'ютерних інформаційних технологій. Інформаційні технології, комп'ютерні технології, інформація. Основні етапи обробки інформації. Комп'ютери: історія розвитку ЕОМ та персональних комп'ютерів, п'ять генерацій комп'ютерів. Подання інформації в ЕОМ, кодування символів, двійкова арифметика, системи числення, ASCII-код. Одиниці виміру інформації (біти, байти). Форми представлення даних. Збереження чисел в ЕОМ. Прямий, зворотній та додатковий коди. Програмне забезпечення. Базові поняття комп'ютерних технологій. Основні сфери застосування комп'ютерних технологій. Загальносервісні системні програми та файли. Призначення та основні принципи написання командних файлів. Операційні системи (Windows (9x, NT, 2000, XP 200, 7), файлові менеджери (NC, FAR, Windows Commander), текстові редактори (Edit, Notepad, WordPad, MS Word (97, 2000, 2003)), електронні таблиці MS Excel (97, 2000, 2003), програми для роботи в Internet (Microsoft Internet Explorer, Netscape Communicator, Opera).

Основні галузі застосування комп'ютерів в бібліотеках: АБІС, Інтернет та доступ до інформаційних ресурсів, репродукування документів фонду, систем інвентаризації та захисту фондів, систем реєстрації користувачів, видавничої, науково-методичної та ін. Діяльності. Основні тенденції застосування комп'ютерно-інформаційних технологій в сучасних бібліотеках. Проблеми та перспективи.

Запитання для самоперевірки:

1. Які технологічні цикли бібліотеки потребують автоматизації в першу чергу?
2. Основні галузі застосування комп'ютерів в бібліотеках?
3. Охарактеризуйте основні покоління комп'ютерів.
4. Які сучасні тенденції впровадження ІКТ в практику роботи бібліотек?

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.
2. Підготуватися до практичного заняття

Література: 5, 6, 9, 11, 20, 23, 25, 33, 36, 45, 53, 63

Тема 1.3. Використання комп'ютерів на робочих місцях бібліотеки в єдиному автоматизованому технологічному середовищі.

Практичне заняття.

Мета: ознайомлення з технологічною схемою автоматизації бібліотеки (на прикладі різних бібліотек м. Києва) та засвоєння основних понять інтегрованої моделі АБІС.

Студенти мають ознайомитися з системами автоматизації сучасних бібліотек, різних за типом, видом, обсягами ресурсів тощо: склад, структура, особливості впровадження кожного проекту. Засвоїти необхідність цілісного підходу до впровадження проекту автоматизації та створення електронних ресурсів. Познайомитися з основними автоматизованими технологічними процесами: обробка вхідного потоку документів, циркуляція, облік та контроль фонду, бібліографічна та видавнича робота тощо. Роль бібліотекаря в системі бібліотечної автоматизації.

Пропонується з цією метою відвідати бібліотеки (вибір):

- Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського НАН України
- Національна парламентська бібліотека України
- Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»
- Науково-технічна бібліотека Національного університету «Київський політехнічний університет»
- Наукова бібліотека ім.Максимовича Національного університету ім.Т.Г.Шевченка
- Київська міська публічна бібліотека ім.Лесі Українки
- Державна бібліотека України для юнацтва
- Державна науково-педагогічна бібліотека України ім.В.О.Сухомлинського
- Американська бібліотека при НаУКМА

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.
2. Підготувати презентацію «Проект впровадження автоматизації в Бібліотеці (на вибір)».

Література: 6, 12, 19, 25, 30, 32, 37

Модульна контрольна робота

Дати розгорнуту письмову відповідь на такі питання:

Варіант 1.

Інформаційне суспільство та суспільство знань: роль бібліотек

Варіант 2

Історія, етапи впровадження, основи застосування комп'ютерів та комп'ютерних технологій в бібліотеках світу та України

Варіант 3

Основні галузі застосування комп'ютерів в бібліотеках

Варіант 4

Концепція та технологічна схема комп'ютеризації бібліотеки

Варіант 5

Використання комп'ютерів в бібліотеці в єдиному автоматизованому технологічному середовищі: характеристика

Модуль 2. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи:основи проектування та використання.

Тема 2.1. Загальна характеристика АБІС як об'єкта моделювання.

Система завдань АБІС. Основні принципи, стадії та етапи моделювання АБІС Організаційно-функціональне та формальне представлення Бібліотеки як об'єкта моделювання.

Основні поняття в галузі автоматизації бібліотечної діяльності та їх зміст. Огляд сучасного світового та вітчизняного ринку інтегрованих бібліотечно-інформаційних систем: порівняльні характеристики (ALEPH, VTLIS, Mandarin, GIS Information Systems, INNOPAC, Inmagic, Endeavor Information Systems, Sirsi, SydneyPLUS, Dynix; Liber, ІРБІС, МАРК, УФД-Бібліотека, UniLib, Allegro).

Програмне забезпечення відкритого коду для бібліотек (Evergreen, Колл, Greenstone, Dspace, Eprint, LibraryFind та ін.) Розвиток таких систем та їх перспективна роль у розвитку бібліотечної автоматизації.

Основні функції АБІС. Загальносистемні вимоги до розробки АБІС як комплексної системи автоматизації бібліотечно-інформаційних мереж. Типізація та уніфікація технологічних процесів. Максимальна уніфікація структур та видів вхідної та вихідної інформації та форм. Одноразове введення інформації та багатоаспектне її використання. Використання сучасних програмних та апаратних засобів. Агрегативне модульне нарощування. Сумісність з іншими ІС тощо. Бібліотека як комунікаційна та соціальна система. Організаційно-функціональне представлення АБІС (підсистема комплектування та обробки вхідних інформаційних потоків, підсистема обслуговування, фонди). Формалізоване представлення Бібліотеки як 5-вузлової мережевої моделі: основні компоненти БІС (документ, користувач, персонал, інформаційна компонента, інфраструктура). Структура та типи бібліотечних проектів. Основні бібліотечні процеси (технологічні, обслуговування, інформаційного забезпечення, управління. Мета процесування як інструмент необхідного об'єднання процесів та їхня компонента для технологічних цілей. Механізми зворотнього зв'язку та організаційно-технологічної оптимізації процесів. Функціонально-логічні зв'язки між компонентами (блок-схеми).

Різновиди завдань АБІС (функціональні, інформаційні, регламентні). Уніфікація складу завдань АБІС. Принципи побудови системи уніфікованих завдань АБІС та зв'язків між ними.

Моделювання як метод аналізу та вибору параметрів АБІС. Принципи ідентичності, безперервності, поетапності та спадковості розробки, адаптивності, модульний принцип побудови програмних та технічних засобів, принцип технологічності, технологічна інтеграція, принцип корпоративності, нормалізація процесів та їх моніторинг, регламентація, економічна доцільність, типізація проектних рішень, орієнтація на об'єкти автоматизації. Стадії та етапи проектування АБІС: формування вимог, перед проектне дослідження об'єкта автоматизації, розробка концепції, технічне завдання, ескізний проект, технічний проект, робоча документація, введення в дію, супровід. Основні групи даних: паспорт БІС, обстеження користувачів БІС, зовнішнє бібліотечно-інформаційне середовище. Концептуальне проектування АБІС: основи методології, хід робіт. Розробка технічного завдання та тендерів на створення АБІС: структура і зміст ТЗ. Ескізне, технічне, робоче проектування АБІС та її підсистем.

Запитання для самоперевірки:

1. Які основні функції АБІС?
2. Назвіть загальносистемні вимоги до розробки АБІС.

3. Назвіть основні підсистеми представлення АБІС.
4. Які основні компоненти АБІС?
5. Назвіть основні принципи моделювання АБІС. В чому полягає принцип технологічної інтеграції у проектуванні БІС?
6. Охарактеризуйте основні стадії та етапи проектування АБІС.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.
2. Підготувати презентацію-огляд публікацій з теми «Сучасні АБІС»
3. Підготувати огляд програмного забезпечення відкритого коду для бібліотечно-інформаційної діяльності.

Література: 5, 6, 11, 19, 25, 30, 32, 33, 53

Тема 2.2. Комп'ютерні технології для окремих технологічних циклів роботи бібліотеки

Комп'ютерні технології для окремих технологічних циклів роботи бібліотеки: комплектування та каталогізації бібліотечного фонду, систем реєстрації користувачів, циркуляції (книговидачі), збору та аналізу статистики, систем захисту фондів, для адміністративно-управлінських рішень тощо. Комп'ютерне забезпечення бібліографічної роботи. Використання ІКТ для адміністративної діяльності, науково-методичної, видавничої діяльності бібліотек. Автоматизована ідентифікація документів бібліотечного фонду за допомогою штрих-кодування. Штрих-коди для реєстрації користувачів, інвентаризації та систем захисту фондів. Сканери та інше обладнання для роботи зі штрих-кодами. Системи захисту фондів (ЗМ, Checkpoint). Комп'ютерні презентації та мультимедійне обладнання.

Запитання для самоперевірки:

1. Які програмні рішення для автоматизації окремих технологічних процесів найбільш поширені в бібліотеках?
2. Назвіть програмні та технічні продукти для технології обліку та захисту фондів?
3. Які програмні продукти для видавничої роботи найчастіше використовуються в бібліотеках?

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.

Література: 5, 11, 19, 25, 30, 32, 33, 53

Тема 2.2. Практичне заняття 1. Комп'ютерні технології для процесу комплектування фондів

Мета: набуття навичок у моделюванні процесу „Комплектування” та створення електронного каталогу в АБІС

Студентам необхідно:

1. Побудувати дерево функціонального завдання "Комплектування фондів" з урахуванням завдань функціонального, службового, інформаційного рівня. Визначити відмінності та зв'язки у моделюванні процесів „Поточне комплектування” та „Організація фондів”.
2. Самостійно створити проект переліку пошукових функцій Електронного каталогу (при перегляді, при простому пошуці, при розширеному пошуці). Зрозуміти відмінності при багатоаспектному пошуці інформації

Література:

Тема 2.2. Практичне заняття № 2. Комп'ютерні технології для систем циркуляції (обслуговування користувачів)

Мета: засвоїти основні навички у використанні комп'ютерів для різних аспектів технологічного циклу обслуговування користувачів в бібліотеці.

Завдання:

1. Підготувати проект завдань АБІС для : (на вибір)
 - Контроль та облік книговидачі, визначення функцій книговидачі (статус, терміни, тощо). Моделювання календаря.
 - Резервування літератури. Грошові транзакції (пеня). Функції Резервування літератури до курсів для університетських бібліотек.(Course Reading catalog доступний через Web OP AC (пошук за бібліографічними даними, назвою курсу, прізвищем викладача тощо).
 - Циркуляція офф-лайн.
 - Поновлення літератури.
 - Статистика циркуляції. Додаткові можливості (замовлення на копію тощо)

Тема 2.2. Практичне заняття № 3. Електронний каталог. Порівняльна характеристика електронних каталогів провідних книгозбірень України та світу.

Мета: засвоїти основні вимоги до створення електронного каталогу сучасної бібліотеки. Вміти узагальнити отримані дані

Завдання:

Порівняти електронні каталоги різних типів бібліотек України за запропонованою схемою:

1. Національних бібліотек України (НБУВ та НПБ)
 2. двох університетських бібліотек (наприклад, НаУКМА та КДУ ім.Шевченка)
 3. двох ОУНБ (наприклад Донецької та Кіровоградської ОУНБ.)
 4. двох-трьох провідних книгозбірень світу (наприклад, Бібліотека Конгресу США, Національні Бібліотеки Німеччини, Росії, Британська національна бібліотека та ін.)
- Джерело: Бібліотеки України - <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>

Приклад: Порівняльна схема електронних каталогів Національної бібліотеки України ім.Вернадського НАН України та Національної парламентської бібліотеки України.

Пропонується оцінити за 10-бальною шкалою (0-найнижча - 10- найвища оцінка) та прокоментувати відповіді.

	Н Б У В	Н П Б
	<i>АБІС: (назва)</i>	<i>АБІС: (назва)</i>
Тип каталогу (бібліографічна, реферативна чи повнотекстова база даних)		
Наявність паспорта каталогу		
Пошукові функції - простий/розширений пошук, за якими полями, можливість введення пошукових запитів тощо		
Зручність інтерфейсу		
Можливість замовлення документу		
Інформація про примірник та його шифри		
Наявність реферату чи повнотекстової інформації тощо		
Додаткові сервіси (які)		
Загальна оцінка		
Додаткова інформація про ЕК		

Тема 2.2. Практичне заняття № 4. Системи штрихового кодування та особливості їх застосування в бібліотеках

Мета: набуття навичок у використанні штрих-кодування в бібліотеці.

Завдання:

1. Ознайомитися з робочим місцем в бібліотеці, де генеруються штрих-коди та наносяться на читацькі квитки та документи вхідного потоку.
2. Описати технологію з практичними прикладами.

Модульна контрольна робота.

Варіант 1.

Програмні продукти для автоматизації бібліотек: комерційні та відкритого коду (FOSS) : стан та перспективи впровадження в Україні та світі.

Варіант 2.

Розробити технічне завдання (основні положення) для модулю циркуляції в АБІС (контроль та облік книговидачі, визначення функцій книговидачі (статус, терміни, тощо).

Варіант 3.

Розробити технічне завдання (основні положення) для модулю Електронного каталогу АБІС

Варіант 4.

Розробити технічне завдання (основні положення) для модулю комплектування АБІС

Варіант 5.

Описати основні функції та різновиди завдань АБІС.

Модуль 3. Інтернет/Інтранет технології в бібліотеках. WWW-технології. Електронні бібліотеки. Організація та управління електронними ресурсами.

Тема 3.1. Історія розвитку Інтернет. Загальне та унікальне в технологіях. Інтернет та Інтранет. Протоколи Інтернет/Інтранет. Базові служби та сервіси.

Комп'ютерні мережі. Локальні та глобальні комп'ютерні мережі. Феномен Інтернет. Історія, особливості появи Інтернет в світі та в Україні. Інтернет як комунікаційне середовище доступу. Основні служби та сервіси. Адресація в Internet. IP-адреса. Мережі класу А,В,С. Доменна адреса. Регіональний та організаційний принципи формування доменної адреси. Сервіси Internet. E-mail, Telnet, FTP, UseNet, ICQ. Сервіс World Wide Web. Електронні сторінки. Гіпертекст. Адреса Web- сторінки (URL). HTTP-протокол. Браузери.

Робота в Internet. Браузери Internet Explorer, Netscape Communicator, Opera. Пошукові сервіси — Мета, Яндекс, Google, Yahoo тощо. Поштові сервіси. Можливості використання в бібліотечно-інформаційній діяльності веб-форумів, блогів, вікі-проектів, соціальних мереж, хостінгу фото та відео.

Web 2.0 та його роль для бібліотечно-інформаційної діяльності. Library 2.0.

Портал Google Scholar як універсальний інструментарій пошуку наукової інформації. Сервіси Google (Web Search, News, Book Search, You Tube, Google Earth , Google Ocean та ін.) та їхні можливості для бібліотечно-інформаційної діяльності. Сервіс «Library Search» та зв'язок з зведеними каталогами (WorldCat).

Інші пошукові портали наукової інформації: Scirus, WorldWideScience.org, CWM Global Search тощо.

Інтернет-технології та бібліотечна автоматизація. Розробка, використання, супровід бібліотечних веб-сайтів. Організація ефективного веб-сайту бібліотеки чи видавництва. Інтернет-ресурси для бібліотечно-інформаційної діяльності. Книжкові Інтернет-магазини (Amazon.com; Barnes & Noble; Bambook.com.ua; Bookshop.ua; Bookclub.ua та ін. Поняття про електронні платіжні системи (portmone.com.ua тощо). IP-телефонія (www.skype.com).

Запитання для самоперевірки:

1. Виникнення Інтернет та WWW: основні етапи
2. Базові служби та сервіси Інтернет
3. Використання ІнтернетЯнтрапет в бібліотеках, видавництвах, книжковій торгівлі: приклади
4. Бібліотечний веб-сайт: структура, цілі, програми
5. Використання сервісів Інтернет (соціальні мережі, блоги, вікі, хостінги мультимедіа- тошо) в бібліотечно-інформаційній діяльності

Запитання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.
2. Ознайомитися з можливостями фотохостінгу (Flickr, ImageShack, Panoramio, Photobucket) та збереження відео (YouTube, RuTube).
3. Зареєструватися в одній із соціальних мереж (перевага - професійним групам) - наприклад, на LinkedIn, Facebook, Classmates.com , MySpace, Twitter, В Контакте, Мой Круг, Однокласники.ш, ЖЖ тошо.

Література: 4,10,13, 15, 16, 17,22,24,26,43,44, 46, 50

Тема 3.2. Спеціальні служби та сервіси ІнтернетЯнтрапет, орієнтовані на бібліотечні технології. Поняття про Z39.50 Рейтингове опитування.

План.

- /. Презентація-огляд спеціальних служб та сервісів Інтернет (один на вибір)
2. Порівняльні характеристики пошукових систем: Google, Yahoo, Yandex, META, та ін.
3. Використання протоколу Z39.50 для міжбібліотечної кооперації

Література: 4, 10,13, 15, 16, 17,22,24,26,43,44, 46, 50

Тема 3.3. Електронна бібліотека (ЕБ) як спеціалізована бібліотечна система: цілі та принципи побудови, класифікація, структура, етапи розвитку. Електронні ресурси.

Електронна бібліотека (ЕБ як етап розвитку інформаційних технологій. Соціальні аспекти. Основні поняття і терміни. Основні етапи історичного розвитку. Основні типи та види.

Електронна бібліотека (ЕБ) як спеціалізована бібліотечна система: цілі та принципи побудови, класифікація, структура, етапи розвитку . Структура ЕБ (Електронні ресурси , Комп'ютери, середовище передачі даних (Інтернет) , професійний посередник (бібліотекар). Найважливіші проекти ЕБ: (Проект "Гутенберг", Європіана, Світова Цифрова Бібліотека, „Пам"ять Америки", Каліфорнійська Цифрова Бібліотека, діяльність

Національної федерація цифрових бібліотек (США), Національні ЕБ Франції, Австралії, Китаю, Японії, міжнародний проект Європейського Союзу „Bibliotheca Universalis”, проект „Національна ЕБ Росії”, популярні ЕБ - Бібліотека Мошкова, Публічна електронна бібліотека Євгена Пескіна, вітчизняні проекти (проекти електронних бібліотек від Національної парламентської бібліотеки, наукової бібліотеки КНУ ім.Шевченка та ін., а також тематичні проекти „Поетика”, „Проза”, «Мислене древо», „Магелланова бібліотека”)тощо. Ресурси ЕБ: визначення, види, класифікація, створення, комплектування, збереження. Характеристика та класифікація основних типів електронних ресурсів з визначенням відмінностей від традиційних документів. Електронні журнали. Електронні книги. Огляд форматів електронних документів (PDF, html (lit, iSilo, Aportis, rb) Особливості форматів, заснованих на XML форматі (FictionBook.). Rocket eBook, 72 dpi. Приклада. Колекція електронних книг «ebrary». Колекція енциклопедій Oxford Reference Online. Електронна Бібліотека Дисертацій. Життєвий цикл електронного ресурсу. Основні технології в управлінні колекціями електронних ресурсів: відбір (селекція), організація тестового доступу, ліцензування, придбання, каталогування, технічні параметри доступу, організація сервісу, статистика використання, тощо. Проблеми архівування. Спеціалізоване програмне забезпечення для побудови електронних бібліотек (D-Libra, T-Libra, DigiTool тощо).

Запитання для самоперевірки:

1. Які цілі та принципи побудови електронної бібліотеки
2. Електронна бібліотека як спеціалізована бібліотечна система: структура
3. Які основні типи ресурсів електронної бібліотеки
4. Назвіть формати для електронних книг
5. Основні етапи життєвого циклу електронного документу в бібліотеці

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературу з теми.
2. Підготувати презентацію однієї з електронних бібліотек.

Література: 4, 7, 14, 21, 22, 31, 34, 48, 49, 51, 58, 59, 60, 61

Тема 3.3. Електронна бібліотека (ЕБ) як спеціалізована бібліотечна система: цілі та принципи побудови, класифікація, структура, етапи розвитку. Електронні ресурси

Практичне заняття 1. Електронні бібліотеки

Мета: ознайомлення з основними електронними бібліотеками України та світу. Типологія, класифікація.

Студентам пропонується охарактеризувати основні проекти ЕБ: (Проект "Гутенберг", Світова Цифрова Бібліотека (спільний проект GOOGLE та Бібліотеки Конгресу США) „Пам"ять Америки", Каліфорнійська Цифрова Бібліотека, діяльність Національної федерація цифрових бібліотек (США), Національні ЕБ Франції, Австралії, Китаю, Японії, міжнародний проект Європейського Союзу „Bibliotheca Universalis”, проект „Національна ЕБ Росії”, популярні ЕБ - Бібліотека Мошкова, Публічна електронна бібліотека Євгена Пескіна, вітчизняні проекти („Поетика”, „Проза”, „Магелланова бібліотека”), проекти НБУВ тощо.

Тема 3.3. Електронна бібліотека (ЕБ) як спеціалізована бібліотечна система: цілі та принципи побудови, класифікація, структура, етапи розвитку. Електронні ресурси
Практичне заняття 2. Веб-сайти бібліотек

Мета: ознайомлення з основними видами та типами Веб-сайтів бібліотек
 Студентам пропонується оцінити бібліотечний сайт/ кілька сайтів за 10-бальною оцінкою та критеріями (за запропонованою схемою).

Назва Бібліотеки: _____

Країна: _____

Структурна модель (логічність, послідовність)	Оцінка	Коментарі
Інформаційне наповнення, в т.ч. Бібліографічні ресурси, <ul style="list-style-type: none"> • в т.ч. електронний каталог, • нові надходження • бібліографічні списки та покажчики повнотекстові ресурси (які)		
Статистичні показники, RSS тощо		
Навігаційні можливості		
Карта сайта» , «Пошук по сайту		
Додаткові сервіси (які)		
Відкритість		
Одноманітність (єдиний інтерфейс, стандартні формати)		
Інформативність		

Тема 3.3. Електронна бібліотека (ЕБ) як спеціалізована бібліотечна система: цілі та принципи побудови, класифікація, структура, етапи розвитку.
Рейтингове опитування.

План:

1. Структура електронної бібліотеки
2. Порівняння визначень «електронна бібліотека», цифрова бібліотека, віртуальна бібліотека, медіатека тощо.

3. Основні проекти електронних бібліотек в світі та в Україні
4. Функціонування електронної бібліотеки в складі традиційної бібліотеки: можливості, особливості.

Література: 4, 7, 14, 21, 22, 31, 34, 48, 49, 51, 58, 59, 60, 61

Тема 3.4. Електронні ресурси: класифікація, типологія, технічні характеристики. Організація та управління

Практичне заняття 1. Електронні ресурси: бази даних

Мета: ознайомлення з основними видами та типами баз даних.

Студентам пропонується:

1. Підготувати презентацію різних типів баз даних (почергово):

- повнотекстових;
- бібліографічних;
- фактографічних

2. В залежності від місця проведення практичного заняття провести порівняльні характеристики БД. Наприклад, на базі наукової бібліотеки Національного університету "Кієво-Могилянська академія" провести порівняння БД Scopus (одна з найбільших реферативних баз даних, з одночасним індексом наукового цитування, реферує понад 15 тис. назв академічних видань тощо) та однієї з БД EBSCO (Academic Search Premier Business Source Premier, Clinical Pharmacology, ERIC, Health Source - Consumer Edition, Health Source: Nursing/Academic Edition, Master FILE Premier, MEDLINE, Newspaper Source, Regional Business News).

Тема 3.4. Електронні ресурси: класифікація, типологія, технічні характеристики. Організація та управління

Практичне заняття 2. Електронні журнали

Мета: ознайомлення з основними видами електронних журналів .

Студентам пропонується ознайомитися з різними типами та видами електронних журналів та підготувати презентацію (на вибір):

1. Оригінальний електронний журнал: характеристика, складові, основні програмні засоби у створенні та розповсюдженні, бізнес-моделі розповсюдження, архівування та збереження.
2. Паралельний електронний журнал: характеристика, складові, тотожність друкованому виданню, основні програмні засоби у створенні та розповсюдженні, бізнес-моделі розповсюдження, архівування та збереження.
3. Після презентації обох видів е-журналів - обговорення-визначення переваг та недоліків одного та іншого типу.

**Тема 3.4. Електронні ресурси: класифікація, типологія, технічні характеристики.
Організація та управління**

Практичне заняття 3. Електронні книги.

Мета: ознайомлення з основними видами електронних книг, усвідомлення відмінностей між електронною книгою та електронним документом, місце електронної книги в ЕБ.

Студентам пропонується підготувати презентацію (на вибір):

1. Електронні книги в безкоштовних Електронних Бібліотеках: Бібліотека Мошкова, Бібліотека Гутенберга тощо
2. Електронні книги в комерційних Електронних Бібліотеках та електронній книжковій комерції: Бібліотека Springer Link, Amazon тощо.
3. Пристрої для читання електронних книг
4. Після презентації - обговорення-визначення складових та характеристика поняття "Електронна книга".

Модульна контрольна робота.

Варіант 1.

1. Дати розгорнуту письмову відповідь на таке питання: Електронні бази даних: типи, види, основні характеристики.
2. Виконати практичне завдання: знайти індекс наукового цитування для публікацій одного з українських вчених (за вибором)

Варіант 2.

1. Дати розгорнуту письмову відповідь на таке питання: Електронна бібліотека: структура, цілі, завдання.
2. Виконати практичне завдання: знати оригінальний електронний журнал за заданою темою (н-д, молекулярна фізика, нанотехнології, теорія масових комунікацій тощо)

Варіант 3

1. Дати розгорнуту письмову відповідь на таке питання: Характеристика основних проєктів електронних бібліотек в світі та в Україні
2. Виконати практичне завдання: знайти повнотекстові книги за певною тематикою (наприклад, історія розвитку Інтернет) в Електронній бібліотеці Google та визначити їх місцезнаходження в бібліотеках світу (WorldCat).

Варіант 4.

1. Дати розгорнуту письмову відповідь на таке питання: Електронні журнали: типи, види, основні характеристики.
2. Виконати практичне завдання: підібрати список джерел за певною тематикою в одній з повнотекстових баз даних EBSCO (визначення релевантності)

Варіант 5.

3. Дати розгорнуту письмову відповідь на таке питання: Електронні книги: типи, види, основні характеристики, формати
4. Виконати практичне завдання: здійснити контентний пошук в одній з електронних книг Бібліотеки Google

Контрольні питання

1. Основні тенденції розвитку автоматизованого бібшотечно-інформаційного середовища в світі та в Україні.
2. Основні положення Окінавської Хартії Глобального Інформаційного Суспільства
3. Що означає Індекс Інформаційного Суспільства?
4. Основні етапи розвитку Інтернет в світі та в Україні
5. Охарактеризувати принципи роботи АБІС .
6. Які базові сервіси та служби Інтернет
7. Які Ви знаєте сервіси Internet? Дайте їх характеристику.
8. Структура Електронної бібліотеки
9. Функціональні завдання АБІС
10. Основні компоненти АБІС.
11. Визначення основних пошукових функцій Електронного каталогу у БІС.
12. Проектування модулю "Каталогування" у сучасних БІС
13. Проектування модулю «Статистика» у сучасних БІС
14. Приклади центрів корпоративної каталогізації
15. Характеристика основних проєктів створення електронних бібліотек в світі та в Україні
16. Основні програмні продукти для створення електронних бібліотек
17. Основні програмні продукти для створення цифрових архівів/репозитаріїв
18. Що таке програмне забезпечення з відкритим кодом? Характеристика основних в галузі бібліотечно-інформаційної справи
19. Моделювання функцій МБА та електронної доставки документів у сучасних АБІС
20. Характеристика основних функцій АБІС
21. Загальна характеристика загальносистемних вимог до розробки АБІС.
22. Огляд сучасного ринку АБІС. Характеристика однієї з АБІС (на вибір).
23. Назвіть програмні та технічні продукти для технології обліку та захисту фондів
24. Основні програмні продукти для створення цифрових архівів/репозитаріїв
25. Для чого використовують в бібліотеках системи штрих-кодування, дайте характеристику
26. Основні формати для електронних документів
27. Класифікація електронних ресурсів
28. Які протоколи передачі даних використовує Internet? Назвіть недоліки протоколу IP та способи їх вирішення у протоколі TCP.
29. Які Ви знаєте сервіси Internet? Дайте їх характеристику.
30. Що таке Всесвітня інформаційна мережа (World Wide Web)?
31. Що таке браузер? Які браузери Ви знаєте?
32. Що таке URL-адреса електронної сторінки? Яка інформація записується в URL?
33. Які Вам відомі пошукові системи? Наведіть приклади їх застосування для пошуку потрібної інформації в Internet.
34. Що таке технології вікі. Харектеристика Вікіпедії.
35. Які функції порталу Google Scholar як універсального інструментарію пошуку наукової інформації?
36. Що таке комп'ютерна мережа?
37. Що таке локальні та мережні ресурси?

38. Яку класифікацію комп'ютерних мереж Ви знаєте? Які локальні мережі називають одноранговими, які - багаторанговими? Що таке сервер, робоча станція?
39. В чому полягають особливості обслуговування електронними ресурсами в бібліотеках?
40. Життєвий цикл електронного документу в бібліотеці
41. Управління колекцією електронних ресурсів в бібліотеці
42. Дати визначення понять електронних ресурсів, електронних колекцій.
43. В чому відмінності електронної бібліотеки від електронної колекції (електронного фонду)?
44. Що таке електронна книга?
45. Які основні типи електронних журналів Ви знаєте?
46. Елементи технології при створенні електронної бібліотеки
47. Розвиток програмного забезпечення з відкритим кодом для побудови електронних колекцій та електронних бібліотек: тенденції розвитку
48. Що таке IP-телефонія та основні проекти в цій царині та їхнє значення для бібліотечно-інформаційної діяльності
49. Характеристика Ініціативи Відкритого Доступу та основних проектів в цій царині
50. Основні проекти відкритих електронних архівів в Інтернет
51. Основні проекти журналів відкритого доступу в Інтернет.
52. Сервіси інтернет книжкових магазинів. Найпопулярніші в світі та в Україні
53. Які Ви знаєте Соціальні мережі? Характеристика найбільш популярних та їх значення для бібліотек.
54. Фотохостінг та збереження відео в Інтернет: основні проекти
55. Що таке блог? Технології створення та можливості застосування для бібліотек, видавництва тощо

Теми контрольних робіт для студентів заочного відділення

1. Базові сервіси та служби Інтернет
2. Основні тенденції розвитку автоматизованого бібліотечно-інформаційного середовища в світі та в Україні.
3. Основні етапи розвитку Інтернет в світі та в Україні
4. Характеристика та принципи роботи АБІС.
5. Структура Електронної бібліотеки
6. Функціональні завдання АБІС. Основні компоненти АБІС.
7. Приклади центрів корпоративної роботи бібліотек із застосуванням комп'ютерних технологій
8. Характеристика основних проектів створення електронних бібліотек в світі та в Україні
9. Характеристика основних функцій АБІС
10. Загальна характеристика загальносистемних вимог до розробки АБІС.
11. Огляд сучасного ринку АБІС. Характеристика однієї з АБІС (на вибір).
12. Основні формати для електронних документів
13. Класифікація електронних ресурсів
14. Особливості обслуговування електронними ресурсами в бібліотеках
15. Життєвий цикл електронного документу в бібліотеці
16. Управління колекцією електронних ресурсів в бібліотеці

- 17. Електронна книга
- 56. Електронний журнал
- 57. Технології створення електронної бібліотеки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Практичне заняття - це вміння застосовувати на практиці отримані знання. Кожне практичне заняття вимагає творчого підходу, уміння аналізувати та узагальнювати інформацію, отриману під час лекцій, самостійної роботи тощо. Так, наприклад, при **ознайомленні** з технологічною схемою автоматизації бібліотеки (на прикладі різних бібліотек м.Киева) слід ознайомитися з даними, які стосуються відповідної діяльності інших бібліотек України та світу та вміти порівняти ці дані з отриманими під час практичного заняття. При виконанні практичних завдань циклу «Електронні ресурси» студенти творчо поєднують знання, набуті під час лекцій та самостійної роботи.

При підготовці до кожного практичного заняття демонструються навички студентів опрацьовувати, аналізувати літературні джерела, користуватися Internet і здійснювати аналітичні дослідження, узагальнювати власні спостереження.

Практичні заняття виконуються грамотно, акуратно, на паперовому носії формату А-4, вручну чи за допомогою комп'ютерного набору і здавати вчасно (надсилати е-поштою) у визначений термін. Практичні роботи пропонується також виконувати в он-лайнному режимі (в середовищі соціальної мережі LINKEDIN - <http://www.linkedin.com/>, група КНУКІМ, підгрупа «Комп'ютерні технології і ресурси»).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою цієї форми навчання є вироблення у майбутніх спеціалістів навичок і вмінь працювати з літературою, вести пошукову роботу, знаходити стрижневі аспекти проблем, що потребують ґрунтовного засвоєння та осмислення, здатності формувати власну позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій, аргументовано її доводити.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. Записувати слід акуратно і чітко. На сторінках конспекту залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою. Кількість годин, відведених на самостійну роботу, визначається навчальним планом. Робочою програмою до кожної теми визначено питання та завдання для самостійної роботи. У програмі також зазначені форми контролю за науково-пошуковою діяльністю студентів. Ними є: індивідуальна співбесіда, підготовка усної доповіді, написання письмової роботи тощо.

Щоб зрозуміти і добре засвоїти лекційний матеріал, до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацьовувати матеріал попередньої лекції, і, якщо це необхідно, опрацьовувати рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал, на який лектор посилається при викладанні нового. Якщо з певних причин лекція

пропущена, її необхідно законспектувати і опрацювати самостійно, незрозумілі питання з'ясувати на консультації.

Термін перевірки самостійної роботи визначається викладачем. Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти першоджерел, виконання практичних завдань, надає необхідну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів. При контролі виконання завдань для самостійної роботи оцінюванню можуть піддаватися опрацьовані теми загалом чи окремі питання; першоджерела, конспекти відповідей на питання, винесені на семінарські заняття, виконані практичні заняття.

Критеріями оцінювання при виконанні письмових завдань є:

- повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність;
- вміння аналізувати, узагальнювати, робити висновки;
- грамотно оформлена робота.

Література:

1. Про затвердження Державної програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006-2010 рр.: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2005р. № 1153// Офіц.вісн.України-2005.- № 49. - С. 40.

2. «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 р.» : Закон України від 9 січ. 2007 р. № 537-V // Офіц. вісн. Ук-раїни. - 2007. - № 8. - С. 9.

3. ГОСТ 7.83-2001. Электронные издания. Основные виды и выходные сведения. Межгосударственный стандарт. - Минск : Межгос. совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2002. - 13 с.

4. Матеріали Міжнародної конференції «Крим: Бібліотеки та асоціації в світі, що змінюється. Нові технології та нові форми співробітництва» - 1995-2009

5. Автоматизированные библиотечно-информационные системы России: состояние, выбор, внедрение, развитие/ Шрайберг Я.Л., Воровский Ф.С.. -М.: Либерия, 1996. -271 с.

6. Алешин, Л. И. Автоматизация в библиотеке [Текст]: учеб. пособие / Л. И. Алешин. - М.: Изд-во МГУКИ. Ч. 2. - 2001. - 144 с. : ил. - (Современная библиотека ; вып. 14)

7. Арме В. Электронные библиотеки : Пер с англ. . М.: ВШ ШТИ, 2001. . 274 с.
8. Библиотека у світі відкритого доступу до інформації //Бібл.вісник.-2009.-№5.-С.9-19
- 9.Буров, Е. Комп'ютерні мережі / Е. Буров ; за ред. В. Пасічника. Львів : БаК, 2003. - 566 с.
- 10.Веб-сегмент публічних бібліотек України в мережі інтернет: аналітичний огляд / уклад. Г.Д. Ковальчук та Н.М. Кучерява. Харків : ХДНБ, 2005. - 20 с.
11. Воровский Ф.С. Основы проектирования автоматизированных библиотечно-информационных систем - М: Физматлит, 2002-384С.
- 12.Габор Р. Управління автоматизацією бібліотеки - К., 1997
13. Танеева, И. С. Интернет как инструмент библиографического поиска: учеб.-практ. пособие / И. С. Галеева. - СПб.: Профессия, 2007. - 246 с.
14. Глухов В. Электронные издания в библиотеке / В. Глухов, О. Лаврик // Библиотечные компьютерные сети : Россия и Запад. - 2-е изд. - М. : Либерия, 2003. - С. 131-146.
15. Гончаров М. В. Введение в Интернет: Учеб. пособие в 9 ч./М.В. Гончаров, Я.Л. Шрайберг; Под общ. науч. ред. Я.Л. Шрайберга. -. М.: ГПНТБ России, 2000. - 60 с.
16. Гончаров, М. В. Практическая реализация библиотечного интернет-комплекса [Текст]: науч.-практ. пособие /М.В. Гончаров, К.А. Колосов. - М.: Фаир-Пресс, 2005. - 191 с.
17. Гусев, В. С. Google : эффективный поиск / В.С. Гусев. М.: Диалектика, 2006. - 232 с.
18. Давидова І. О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві / І. О. Давидова. - Х.: ХДАК, 2005. - 295 с.
19. Документальное обеспечение технологических циклов библиотеки [Текст] / Гос. публ. науч.-техн. б-ка России. - М.: ГПНТБ, 2005 - .4. 1 : Альбом технологических схем. - 2005. - 92 с.:
20. Жуков, І. А. Комп'ютерні мережі та технології : навчальний посібник / ІА. Жуков, В.О. Гуменюк, І.Є. Альтман. К.: НАУ, 2004. - 273 с.
21. Земсков А. И. Электронные библиотеки : учебник для вузов культуры и искусств и др. учеб. заведений / А. И Земсков, Я. Л. Шрайберг. - М.: Либерия, 2003. - 351 с.
22. Земсков А.И. Электронная информация и электронные ресурсы: Публикации и документы, фонды и библиотеки / А. И Земсков, Я. Л. Шрайберг. — М.: ФАИР, 2007. — 528 С.

23. Злобін Г. Г. Основи інформатики, комп'ютерної техніки і комп'ютерних технологій : підручник / Г.Г. Злобін. Київ : Каравела, 2007. - 239 с.
24. Интернет в библиотеке [Электронный ресурс] : ежегод. межведомств, сб. науч. тр. / глав, ред Я. Л. Шрайберг ; отв. ред. вып. М. В. Залужская // Электронная библиотека ГПНТБ России [Электронный ресурс]. - Режим доступа : URL : <http://ellib.gpntb.ru/> - Назва з екрана.
25. Компьютерная техника и технологии в библиотеках накануне третьего тысячелетия [Текст] : сб. науч. тр. ГПНТБ России / Гос. публичная науч.-техн. б-ка России ; Отв. ред. Я. Л. Шрайберг. - М. : [б. и.], 1999. - 92 с.
26. Копанева В.О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету : [монографія] / НАН України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — К., 2009. — 198 с.
27. Костенко Л. Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель / Л. Й. Костенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2006. - № 1. - С. 23 - 28.
28. Костенко Л.Й. Бібліотечні електронні інноваційні технології / Л. Й. Костенко // Бібл. вісн. - 2003. - № 6. - С. 36-38.
29. Костенко Л. Й. Наукова електронна бібліотека України / Л. Й Костенко // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17-18 трав. 2005 р. - К., 2005. - Ч. 1. - С. 134-137
30. Костенко Л.Й. Розвиток комп'ютерно-телекомунікаційних технологій у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: Проблеми науки, освіти, практики: 36. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 21-23 травня 2007 р. — К., 2007. — С. 156-158.
31. Маркова В.А. Електронна книга: наукове поняття чи метафора? //Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2009. - № 3. - С.69 —73.
32. Обслуживание пользователей библиотек в условиях автоматизации и внедрения новых информационных технологий [Текст]: сб. науч. тр. ГПНТБ России / Отв. ред. Я. Л. Шрайберг. - М. : [б. и.], 1997. - 67 с.
- 33.. Орлов П. Інформаційні системи і технології в управлінні, освіті, бібліотечній справі: наук.-практ. посіб. / П. Орлов, О. Луганський. - Донецьк : Альфа-Пресс, 2004. - 292 с.
- 34.. Павлуша І. А. Створення та розвиток електронних бібліотек в Україні: бібліотекознавчий аспект (кінець ХХ - поч. ХХІ ст.) : автореф. дис ... канд. іст. наук: 07.00.08 / І. А. Павлуша; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. - К., 2002. - 18 с.

- 35.. Пашков О.М. Автоматизация библиотек: историко-библиотечный аспект (2 пол. XX-пачаток XXI ст.): Автореф. дис. на здобуття наук.ступ.канд.істор.наук - К., 2005
36. Погорілий, С. Д. Комп'ютерні мережі. Апаратні засоби та протоколи передачі даних : підручник / С.Д. Погорілий, Д.М. Калита; [за ред. О.В. Третьяка]; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. [Київ]: Київський університет, 2007. - 454 с.
- 37.. Поручи поиск человека. Виртуальные справочные службы в современных библиотеках [Текст]: монографія / И. Б. Михнова [и др.]. - М.: Фаир-Пресс, 2005. - 295с.
38. Публічні бібліотеки як місце доступу громадян до інформаційних технологій та Інтернету: матеріали досліджень [Електронний ресурс]. / автори-упоряд.: В.С. Пашкова, І. О. Шевченко, Я.О. Хіміч; редкол.: *О.В. Васильев* ... [таін.]; рец. В.В. Загуменна, О.В.Бапгун; Українська бібліотечна асоціація // Українська бібліотечна Асоціація [Електронний ресурс]. - Режим доступу : URL : <http://www.uba.org.ua/htdocs/uploads/doslidzhennya2008.pdf> - Назва з екрана.
39. Публичные библиотеки в век цифровой информации [Текст]: рекомендации проекта Pulman Европейской Комиссии. - М.: НТК Гранд; Фаир-Пресс, 2004. - 410 с
40. Самохіна Н.Ф. Розвиток процесів інтеграції бібліотечно-інформаційних ресурсів // Бібл. вісн. — 2005. — N 2. — С. 20-22
41. Самохіна Н.Ф. Використання інформаційних технологій як напрям розв'язання суперечностей бібліотечної системи // Документознавство. Бібліотечознавство. Інформаційна діяльність: Проблеми науки, освіти, практики: 36. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 16-18 травня 2006 р. — К., 2006. — С. 105-107.
42. Самсонов, В. В. Методи та засоби Інтернет-технологій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.В. Самсонов, А.Л. Єрохін. Харків : Компанія СМГГ, 2008.-260 с.
43. Соловяненко Д.В. Інтернет-технології бібліотечного сервісу в Україні: становлення і розвиток (1990-ті рр. — початок XXI ст.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.08 / НАН України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — К., 2008. — 20 с.
44. Соловяненко Д.В. Статистика використання Інтернет-технологій у бібліотеках України // Бібл. вісн. — 2007. — N 1. — С. 6-19.
45. Спортак, Марк. Компьютерные сети и сетевые технологии / Марк Спортак, Френк Паппас. М.; СПб.; К.: Dia Soft, 2002. - 711 с.
46. Справочное пособие для библиотек по информационным технологиям и ИНТЕРНЕТ [Текст]: сб.ст. / Ред.-сост.Л.А.Казаченкова. - М.: Либерея, 2000. - 112 с.: ил. - ("С компьютером на ты" ; вып.3).
47. Філіпова Л. Я. Бібліографічні системи України в інформацино-комп'ютерному середовищі: теорія, організація, технологія : автореф. дис ... д-ра пед. наук : 07.00.08 / Л. Я. Філіпова; Харків, держ. акад. культури. - Х., 1999. - 34 с.

48. Чекмарьов А. О. Національна система електронних бібліотек / А. О. Че-кмарьов, Л. Й. Костенко, Т. П. Павлуша; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. - К., 1998. - 50 с.
49. Чукунов И. М. Электронные издания определение, классификация [Электронный ресурс]. - Режим доступа URL: [http://iu5.bmstu.ru/~ philiprovicha/ITS/ITS4b/ITS4/Chikunov.htm](http://iu5.bmstu.ru/~philiprovicha/ITS/ITS4b/ITS4/Chikunov.htm). - Назва з екрана.
50. Шантырь, А. С. Web-проект : руководство по созданию Web-сайтов от концепции ... до публикации / А.С. Шантырь, С.В. Шантырь. К.: Віб-ра-Лабораторія, 2006. - 206 с.
51. Шемаева Г.В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: Монографія. - Х.: ХДАК, 2008.- 289С.
52. Шрайберг Я.Л. Библиотеки, компьютерные технологии и информационное общество / ГПНТБ России.. М., 2002.
53. Шрайберг Я. Л. Основные положения и принципы разработки автоматизированных библиотечно-информационных систем и сетей: главные тенденции окружения, основные положения и предпосылки, базовые принципы / Я.Л. Шрайберг. - М.: Либеря, 2001. - 100 с.
54. Шрайберг Я. Л. Роль библиотек в обеспечении доступа к информации и знаниям в информационном веке [Электронный ресурс]: ежегод. докл. конф. «Крым». Год 2007/ Я. Л. Шрайберг // Электронная библиотека ГПНТБ России [Электронный ресурс]. - Режим доступа : URL : <http://elib.gpntb.ru/> - Назва з екрана.
55. Шрайберг ЯЛ. Современные тенденции развития библиотечно-информационных технологий — М., 2002
- 56.. Шрайберг ЯЛ., Гончаров М.В., Шлыкова О.В. Интернет-ресурсы и услуги для библиотек: Учеб. пособие. / ГПНТБ России.. М., 2002. - 103 с.
- 57.. Шрайберг ЯЛ. Библиотеки, компьютерные технологии и информационное общество / ГПНТБ России.. М., 2002.
58. Электронные ресурсы и электронные библиотеки [Текст]: ежегод. межвед. сб. науч. тр. / Гос. публ. науч.-техн. б-ка России. - М.: ГПНТБ России, 2000-
59. Ярошенко Т. О. Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів бібліотеки / Т. О. Ярошенкою - К.: Знання, 200 с.
60. Ярошенко Т. О. Проект "Електронна бібліотека : центри знань в університетах України" - інновації через спроби ітніцтво / Тетяна Ярошенко // Бібліотечний вісник. - 2009. - № 3. - С 3 - 5.
61. Ярошенко Т. О. Організація та управління електронними ресурсами в сучасній бібліотеці / Т.О. Ярошенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2008. - № 3. - С. 13-21.
62. Lancaster F.W. Toward Paperless Information System / F. W. Lancaster. - New York : Academic Press, 1978. - 179 p.

63. Rubin Richard E. *Foundations of Library and Information Science*. -New York: Neal-Schuman Publishers, Inc., 2004.

Деякі корисні Інтернет-ресурси (перелік оперативно оновлюється і пропонується студентам до кожного лекційного та практичного заняття)

Комп'ютерні технології в бібліотеч-[hdp://www.nbuu.gov.ua/libdoc/](http://www.nbuu.gov.ua/libdoc/)

Про затвердження Державної програми "Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці" на 2006-2010 роки: ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 7 грудня 2005 р. N 1153 - http://www.nbuu.gov.ua/law/05_ikton.html

Окинавская хартия глобального информационного общества [Электронный ресурс] / Kyushu-Okinawa Summit 2000. - Режим доступа: URL : http://www.nbuu.gov.ua/law/00_gio.html. - Загл. с экрана.

Europeana - <http://www.europeana.eu/portal/>

Цифрова народова Бібліотека - <http://www.polona.pl/dlibra>

The World Digital Library - www.worlddigitallibrary.org

DELLOS - European Network of Excellence on Digital Libraries - <http://www.delosinfo/Library of Congress Digital Library project> -

<http://internationaljcre.gov>

DLI - Digital Libraries Initiative web page - <http://www>dli2.nsf.gov/>

DLF - <http://www.diglib.org/>

Bibliotheca Aiexaiidra - <http://www.bibalex.org/English/index.aspx>

Greenstein, Daniel I., Thorin, Suzanne Elizabeth. *The Digital Library: A Biography*.

Digital Library Federation (2002) - <http://www.clir.org/PUBS/reports/publ09/publ09.pdf>

Open Source Systems for Libraries:- www.oss4lib.org

The True Story Of The Internet. People Power (2008) ("Загрузка: Подлинная история интернета. Власть народу" - Див. - <http://video.ukrhome.net/watch/29422/28155/26243/>

**Віддруковано у Видавничо-поліграфічному центрі НАУКМА
04655, Київ, вул.Сковороди, 2**